

Libellen van vennen en heidegebieden behoren tot meest bedreigde soorten

2 MAART 2022

Bijna een derde van de libellensoorten in Vlaanderen blijkt op een of andere manier bedreigd te zijn of is al regionaal uitgestorven. Dat blijkt uit gegevens van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO). Het meest opvallend is dat alle soorten die gebonden zijn aan vennen of andere voedselarme wateren bedreigd zijn in Vlaanderen. INBO roept op om snel maatregelen te nemen gericht op de bescherming van libellen van vennen “als we deze soorten niet definitief uit Vlaanderen willen laten verdwijnen”.

Lees meer over: [natuur biodiversiteit](#)

Libellen zijn kleurrijke insecten die je in de zomermaanden aan de waterkant vindt. Ze komen in alle zoetwatersystemen voor, en elke soort stelt specifieke eisen aan zijn leefgebied. Libellen leven als volwassen insecten op het land na één of meerdere jaren in het water als larven. In beide stadia zijn het toppredatoren waardoor ze een goed beeld geven van het onderliggende voedselweb en zo van de andere aanwezige natuurwaarden. Daarom zijn het goede indicatoren van de kwaliteit van stilstaande en stromende wateren.

Op basis van een uitgebreide dataset van bijna 600.000 waarnemingen, verzameld door vrijwilligers van Natuurpunt en de Libellenvereniging Vlaanderen, werd de toestand en trend bepaald van de 70 soorten libellen die ooit in Vlaanderen leefden. Om de Rode Lijststatus van libellen te bepalen werden de internationaal erkende IUCN-criteria en -richtlijnen toegepast. Drie soorten werden niet geëvalueerd omdat ze zich niet in Vlaanderen voortplanten en 5 soorten zijn al langer regionaal uitgestorven en behoren dus niet tot de Rode Lijst. Van de overige 62 soorten zijn 7 soorten ernstig bedreigd, 4 bedreigd, 4 kwetsbaar, 1 bijna in gevaar en 43 soorten momenteel niet in gevaar. Voor de 3 resterende soorten zijn er onvoldoende data om een Rode-Lijststatus te bepalen. De Rode Lijstsoorten in enge zin (15) zijn die soorten van de categorieën ernstig bedreigd, bedreigd en kwetsbaar.

“Alles samen beschouwd gaat het iets beter met de toestand van de libellen in Vlaanderen dan bij de opmaak van de vorige Rode Lijsten in 2006 en 1996”, vertelt Geert De Knijf, senior onderzoeker bij het INBO. “Dat is vooral te danken aan een toename van de meer algemene soorten en de sterke toename van enkele ‘zuiderse’ soorten. Dit komt vooral door een toenemende beschikbaarheid van leefgebied (o.a. vijvers, zwemvijvers, ...), gericht beheer en inrichting voor soorten kenmerkend voor voedselrijke plassen, en aan de algemene verbetering van de waterkwaliteit van stromend water. Verschillende van die soorten doen het, tenminste op korte termijn, beter door de klimaatopwarming.”

Wat het meest opvalt, is dat nu alle soorten van voedselarme wateren en vennen bedreigd zijn. De meeste soorten van deze groep zijn in een hogere bedreigingscategorie terechtgekomen dan bij de vorige Rode Lijsten. Hun afname blijft dus nog toenemen, vooral de laatste 5 jaar.

Ze hebben te lijden onder een combinatie van factoren. “Vooreerst is er de nog steeds te hoge stikstofdepositie in Vlaanderen”, aldus De Knijf. “Ook de toename van invasieve exotische vissen zoals zonnebaars is nefast voor het leven in dit type voedselarme systemen waar van nature geen vissen voorkomen. Daarnaast verhogen stijgende temperaturen, verminderde neerslag en lange droogteperiodes de kans op het droogvallen van de waterpartij. Een onaangepast beheer van het landbiotoop, ten slotte, zoals het kappen van struweel en boomopslag in de buurt van waterpartijen vermindert het aantal geschikte plekken om te foerageren op zeer warme dagen.”

Bron: Eigen verslaggeving

Beeld: Erik Moonen

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T • [0473 59 41 39](tel:0473594139)
M • info@vilt.be

Volg ons op:

[screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/](https://www.facebook.com/vilt.nieuws/)
[screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws](https://twitter.com/vilt_nieuws)
[screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/](https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/)